

Т.М. Яцків,
директор передплатного
агентства "Українформнаука"

СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО НАУКОВОГО ПРОСТОРУ — НАГАЛЬНА ЗАДАЧА ВЧЕНИХ, ВИДАВЦІВ ТА РОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ ДРУКОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Однією з важливих умов розвитку науки та техніки є постійний процес накопичення нових знань і взаємний обмін інформацією, який відкриває доступ до наукових ресурсів, допомагає знайти відповіді на питання, що виникають під час проведення наукових досліджень.

Наукові видання (на паперових чи електронних носіях) завжди були і будуть важливим джерелом наукової інформації. Інформаційне забезпечення вчених є одним з основних факторів, що визначає продуктивність наукового пошуку, і його неможливо реалізувати без усебічного розвитку міжнародних наукових контактів.

Важливість цієї задачі добре розуміють у Міжнародній асоціації академій наук, яка приділяє особливу увагу книговидавничій діяльності, міжнародному книгообміну та обміну періодичними науковими виданнями.

Серед головних принципів здійснення інтеграційних процесів, викладених в "Угоді про гуманітарне співробітництво держав — учасниць СНД" від 26 серпня 2005 р., є формування єдиного інформаційного простору та створення спільних інформаційних ресурсів. Для реалізації цих завдань МААН звернулася до урядів держав Співдружності Незалежних Держав із пропозиціями про створення пільгових умов для наукового книговидання та міжнародного наукового книгообміну, підготовку порталу електронної інформації про всі наукові видання, які виходять у країнах СНД, формування спеціального органу, що регулюватиме систему наукового та міжбібліотечного книгообміну, оновлення матеріально-технічної бази академічного книговидання.

У 2006 р. було прийнято спеціальну постанову Ради МААН "Про Ряду з книговидання" і схвалено основні завдання та напрямки діяльності цієї Ради:

1) сприяння формуванню інформаційного простору СНД на основі розвитку повноцінного міжнародного обміну науково-технічними виданнями, довідково-енциклопедичною літературою, відновленню таких каналів книгообміну, як комплектування бібліотек, і в першу чергу загальнонаціональних, створення пільгових умов для наукового книговидання та книгообміну, а також захисту інтелектуальних прав авторів і видавців;

2) розробка пропозицій, що передбачають уведення в обіг дієвих правових і фінансових механізмів обміну книжковими і журнальними науковими виданнями між центральними бібліотеками академій наук і організацій — членів МААН, формування єдиної бази даних про всі періодичні і неперіодичні наукові та інформаційні видання, оновлення матеріально-технічної бази академічного книговидавництва та розширення на цій основі міждержавних наукових контактів;

3) координація спільних видавничих проєктів, сприяння просуванню книг і журналів, що випускаються національними академіями наук і організаціями, що входять до МААН, у сусідніх країнах, організація взаємних стажувань, проведення конкурсів та наукових форумів;

4) координація дослідницьких програм у сфері наукового академічного книговидання та книжкової культури в цілому, планування та організація проведення спільних робіт.

У червні 2008 року Радою Міжнародної асоціації академій наук було прийнято рішення про підтримку ініціативи Ради з книговидання при МААН щодо започаткування спільного передплатного каталогу наукових періодичних видань академій наук та організацій — членів МААН. Відгуком на це рішення і стало створення нового каталогу — Зведеного каталогу періодичних видань, що випускаються академіями наук — членами МААН.

Беручи до уваги доцільність створення "Зведеного каталогу періодичних видань, що випускаються академіями наук — членами МААН", передплатне агентство "Укрінформнаука" поставило перед собою завдання ознайомити вчених і фахівців, аспірантів і студентів з діяльністю організацій і установ академій наук — членів МААН, полегшити пошук і замовлення академічних журналів і праць учених.

У першому випуску "Зведеного каталогу", який вийшов у вересні минулого року, було представлено три розділи — журнали Національної академії наук України, журнали Російської академії наук, книжкові видання різних видавництв та установ НАН України.

У Каталогі на друге півріччя 2010 року були представлені видання Національних академій наук Armenії, Республіки Білорусь, Республіки Казахстан, Російської Федерації, Республіки Узбекистан, України.

На 2011 рік планується ще розширити перелік академій наук — членів МААН, видання яких будуть входити до Зведеного каталогу.

Але хотілося б розширювати наш Каталог не тільки за рахунок збільшення кількості Академій наук, але й за рахунок більш повного представлення наукових видань, що виходять під егідою Національної академії наук України.

Як виявилось, не всі журнали готові скористатися можливістю розширювати коло своїх передплатників, розмістивши інформацію в Зведеному каталозі. Напевно, що редакції цих журналів мають на це свої вагомні об'єктивні та

суб'єктивні причини. Деякі журнали не входять взагалі до жодного з каталогів України і розповсюджуються виключно безкоштовно.

Ми знаємо і розуміємо, яка це кропітка та виснажлива справа — видання наукової періодики. Тому намагаємося йти назустріч нашим журналам.

Насамперед це стосується включення до Каталогу — в 2010 році воно було безкоштовним. Таким воно залишається і на 2011 рік.

Звичайно, хотілося б побачити і від керівництва редакцій кроки назустріч нам. Одним з таких кроків може бути встановлення для Укрінформ-науки пільгових цін на журнали.

Упевнена, що наша з вами співпраця буде плідною, і спільними зусиллями ми створимо єдиний інформаційний науковий простір.